

Slovansko slovstvo.

* Jugoslavenska akademije je razun 7. knjige „Rada“ svojega izdala obširno knjigo, ki v latinskem jeziku pod naslovom „Flora Croatica“ popisuje rastline, ktere na Hrvaškem, v Slavoniji in Dalmaciji divje rastejo, in tudi take, ki se pogostoma sejejo ali sadijo. Spisala sta to knjigo 85 pól debelo vitez dr. Schlosser in Lud. pl. Farkaš-Vukotinović. Se vé, da knjiga vsa v latinskem jeziku pisana z dodanimi samo hrvaškimi imeni rastlin, je za rabo le učenim krogom.

* „Ženidba Aleksandra Aleksandrovića prestolonaslednjika Ruskog 1866. Spevao Savo M. Martinović crnogorac, bivši kapetan kneževske garde u Crnojgori“, je nedavno v Zagrebu prišla na svetlo. Z gorko besedo poje pesnik na slavo velečanstvi ženitbi i to v 12 zdravicah, kterej vsakej odpeva kolo.

* „Umgebungs-Karte von Rohitsch-Sauerbrunn und Krapina-Töplie. Herausgegeben von Dr. Jos. Burghardt“. — Slatine na Štajarskem in Krapine na Hrvaškem — kdo ne pozná teh zdravilnih krajev. Dobra misel je tedaj bila gosp. dr. Burghardt-a, bivšega zdravnika v Slatini, da je izdal zemljevid vse te okolice, v ktero zahaja mnogo bolnikov, ki zdravja iščejo ali v kisli vodi Slatine ali v toplicah Krapine. S tem zemljevidom v roci najde popotnik vsako selo, vsak hrib in gozd, vsako senožet, cesto, stezó, vsako cerkev, most itd., kajti vse je na njem zaznamovano, in kar temu zemljevidu še posebno vrednost daje, je to, da vsa slovenska in hrvaška imena krajev, hribov, vodá itd. niso pokvarjena v nemška, ampak so napisana v slovenskem in hrvaškem izvornem jeziku. Naj si tedaj vsak, kdor gré v ta kraja za zdravja voljo, omisli ta jako zanimivi zemljevid, kteremu je cena 1 gold. 60 kr., — ž njim si pridobi na potovanji svojem zanesljivega spremljevalca.

Vrtec lepoznanški.

Prijateljici.

Novela.

Poleg Dragoile Jarnevićeve svobodno posnel J. Levičnik.

(Dalje.)

IV.

Čas odhoda naših dveh mladih znank bil je že na tanko odločen, ker je pa bila napadla Ljuboslavo neka bolehnost, bil je odložen še za ene dni. Med tem pa je dospel pismen odgovor od očeta. V njem opominjeval je oče Judito k marljivosti in delavnosti; napovedal jej je, da doma bo morala seči k vsakemu delu in da naj si izbije iz glave vse mestne muhe in vso trmo. Prebravši te vrstice stisne Judita krčovito ustnice in malo je manjkalo, da si jih od jeze in srda razgrizla ni. „To je tetino maslo“ — reče togotno, — „al hočem jim ga zasoliti vsem skup.“ — In res. — Drugo jutro stopi Judita kakor da bi bila iz oblakov padla, pred Ljuboslavo, objame jo, ter jej reče: „Ljuboslava, edina sestra moja, solnce mojega življenja, srca mojega radost! — poznam ljubezen tvojo do mene, poznam, zvesta dušica, tudi tvojo željo o najini nerazločivosti.... le-ti želji hotela sem zadovoliti tudi jez in ne ločiti se od tebe;.... tebi hotela sem žrtovati ljubezen, ki me strastno veže na nekega možaka, samo in zavoljo tega, da bi bili ostali tudi še dalje skupaj.... Okoliščine so nastale druge; tetika me je počrnila pred očetom... Nočem toraj nositi nesloge v domačijo; ho-

čem se toraj ločiti od tebe rajše v prijaznosti, kakor pa te morebiti kedaj nevoljno zapustiti. Gospod trgovec Faladračević želi me vzeti v zakon. Nočem biti toraj zanaprej več očetu v nadlego. Faladračević ima sestro, in k njej hočem se izseliti dotlej, da me on vpelje k ženku na svoj dom. Midve bi se morali tako ločiti prej ali poznej; bolje je toraj, da se zgodi to po prijateljsko, kakor pa v nevolji ali še v jezi“.

Na kako ločitev od Judite v svoji preiskreni ljubezni še nikdar ni mislila Ljuboslava; prišlo jej je toraj to zdaj tako nenadnano, kakor blisk z jasnih višav. Potok vrelih solzá jo polije. Al sprevidela je vendar kmalu, da enkrat tako ali tako res le bila bi ura ločitve, toraj se plakajoča na prsih svoje prijateljice vdá v voljo nemile osode.

Čuvši tetika sklep Juditin obveseli se skrivaj; težki kamen padel jej je od srca, in upala je, da hoče Ljuboslava zdaj tudi še dalje ostati pri njej, ker bo oprostena tako omamljive tovaršije. Al Ljuboslava se ni hotela vdati v to. Oče namreč so že leto in dan vedno bolehal; detinsko srce njeno se je bilo tudi že presilno zaželelo očetove ljubavi, — potrebovala pa je tudi njihove tolažbe. Sklep toraj njen bil je trden ko sive skale rob.

Judita se je poslovila srčno od mile sestrice, Faladračevićeve sestra pride po-njo in jo odpelje k sebi. Od tetike se je ločila na kratko z malimi ledeno-mrzlimi besedami; bila je pa tudi ona Bogu hvaležna, da jo je oprostil tolikih muk in nevolje.

Ljuboslavi po odhodu Juditinem kar ni bilo več prestatu. Silno mrzenje prebudí se v njenem srcu proti tetiki, zavoljo ktere se je morala ločiti od svoje čez vse ljubljene prijateljice. V svojem zaslepljenji pripisovala je vso krivdo le tetiki; kajti ljubezen njena še zdaj ni — ali ni mogla ali ni hotela spoznati lahkomišljenosti in napak Juditinih, s kterimi je teto neprestano togotila in žalila. Neka skrivna moč jo je vlekla siloma proti domu. Sicer tako miločutna in blagodušna Ljuboslava je še zadnje trenutke žalila svojo dobro in skrbno tetiko, obdolževala jo ko vzrok vsega in trdila to tudi domú prisedši pred očetom. Oče je Ljuboslavo sicer poslušal, jo tudi ljubeznipolno tolažil, pa jo zraven prepričeval, da lahkomišljenost in drzovitost Juditina družega ni zaslužila. Zgodilo se je jej le po pogovoru: „kakor se posojuje, tako se vračuje“.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Ormuža na Štaj. 10. julija. (*Tabor dovoljen.*) Slavno c. k. okrajno poglavarstvo v Ptujju je pod brojem 5199 odločilo to-le:

„Gospodu dr. Ivanu Petovaru v Ormužu. Vsled prošnje 30. rožnika t. l. se dovoljuje, da se sme 8. dan velikega srpana (avgusta) t. l. ob 4. uri popoldne pri mestu Ormužu tabor sklicati in na tem taboru oziraje se na zakon od 15. listopada 1867, št. 135, pogovarjati in sklepati o semkaj naznanjenih zadevah.

C. kr. okrajno poglavarstvo v Ptujju 3. malega srpana 1869.

C. k. okrajni poglavar:
Strobach s. r.“

Iz pričujočega odloka, ki sem Vam ga naznanil, kakor nam je došel, se vidi, da je gospod okrajni poglavar v Ptujju, svoji prisegi na ustavo zvest, slovensko prošnjo v čistem slovenskem jeziku, in to zlo hitro rešil.

Iz Koroškega. †. (*K volitvi deželnega poslanca; — Kotlevaško jezero; — slaba prihodnost.*) „Novice“ so v 25. listu vprašale, zakaj da o prihodnji volitvi deželnega

poslanca iz vélikovškega okraja molčim. Govorilo se je tu že večkrat o tem; al videlo se je, da se ni nadjati nikakoršnega vspeha. Poslanec se bo volil za mesta Vélikovec, Pliberk in za trg Železna Kapla. V teh krajih so Nemci *) v večini, tako, da ni mogoče zmagati s kakim Slovincem. Drugači bi pa bilo pri kaki volitvi za celi okraj. Potem: kaj neki bi en sam Slovenec v deželnem zboru, kjer skoz in skozi nemškutarija zvonec nosi, v prid svojemu narodu storiti mogel? Tako je zdaj, morebiti bode kedaj drugače. — Jezero pri Kotlevasi v junski dolini se bo iztočilo. Začelo se je to delo ta teden. — Prihodnost vélikovškemu okraju se ne kaže posebno prijazna. Rudolfova železnica bo posmrtila vse ceste, na katerih je sedaj še dosti življenja. Krčmarji in kovači že zdaj grdo gledajo, al kaj pomaga? Železnice presukajo svet.

Iz Gorenskega 10. julija. M. K. — Marsikteri oče se je že kesal, da je svojemu sinu gospodarstvo izročil, ktero bi bil še sam lahko opravljal, mislé si, da potem bode lože in brez skrbi živel. Al le malokdo po izročilu svojega gospodarstva zadovoljno živi, kajti le malo je otrok, ki četrto božjo zapoved natanjčno spolnujejo. Naj tedaj tistim gospodarjem, ki obžalujejo, da so prezgodaj svojim sinovom gospodarstvo izročili, nekega kmeta iz naših hribov, ki je že 95 let star in še sam gospodari, dasiravno že v tretjem rodu, za izgled postavim. On dobro skuša, da bolje je gospodariti samemu, kakor pa molčečemu gledati slabo, nerodno in nespametno gospodarstvo. Verjemite mu!

Iz Železnikov. (Očitna zahvala.) Presvitli cesar so blagovoljno dovolili iz svoje privatne denarnice nakupovanje „Hartingerjevih gospodarstvenih tabelj“, da se razdelijo ljudskim šolam. Iz tega milostnega darila je došlo 30 iztisov kranjskim šolam. Vsak teh iztisov obstaja iz 16 gospodarstvenih malanih podob s popisom in podukom vred. Prav lepe so te tablje, in za mladino tudi posebno podučljive. Slavna c. kr. deželna vlada se je pri razdeljevanji tega lepega cesarjevega daru blagovolila ozreti tudi na našo železniško šolo ter podelila nam en iztis. Za posebno dolžnost si spoznavamo, da se Njih Veličanstvu presvitlemu cesarju in slavni deželni vladi za ta lepi dar v imenu šolskega predstojništva, kakor tudi v imenu oveseljene in ukaželjne mladine tu očitno in srčno zahvaljujemo.

V Železnikih 9. julija.

Jos. Levičnik, župan in učenik.

Iz Radolice. (Sreberno svetinjo sadjerejcu gospodarju Matevžu Dešmanu in častno diplomo nadučitelju g. Tumi) je predstojnik podružnice kmetijske gospod Friderik Homan v nedeljo 13. dne u. m. po veliki sv. maši prav slovesno izročil. Poklical je vso šolsko mladino na veliki trg in vpričo prečastite duhovščine, gosp. uradnikov, mnoge gospôde in kar nas je še posebno razveselilo, vpričo veliko kmetov iz okolice radoliške je gosp. učitelju Tumi izročil častno pismo za marljivo njegovo podučevanje šolske mladine v sadjereji, gospodarju M. Dešmanu pa sreberno svetinjo za posebno pridno sadjerejstvo s tem-le slovenskim ogovorom: „Več kakor 30 let ste Vi Matevž Dešman trudili se s sadjerejo. Dospeli ste dozdej tako daleč, da ste s Svojimi sadjerejskimi deli izgled vsem sosedom. Zato Vam je c. k. kmetijska družba v Ljubljani prispoznala v znamenje Vaših zaslug sreberno svetinjo in jo meni izročila, da Vam jo podam. — Radostnega srca Vam zdaj pred zbranim ljudstvom podam svetinjo in želim, da bi Vi dolgo še vživali čast, ki se Vam s tem imenitnim priznanjem skazuje. — Vi pa,

*) Ali morebiti le nemškutarji?

Vred.

dragi prijatelji pričujoči! posnemajte tega moža, ki stoji okinčan med nami. Poprimite se sadjereje prav marljivo, ker neizrečeno velike dobičke Vam bode prinesla. — Posebno ti, mladina predraga, podučuj se rada v sadjereji, da boste enkrat Vi, dragi fantiči, kadar boste odrasli, mogli sebi in drugim pomagati. — Povsod na celem svetu — vse se giblje naprej in dela pridno. Tudi mi Gorenci moramo napredovati v vseh rečeh in posebno v sadjereji. Pomagajmo si s pridnostjo, napredujmo, saj nam je Bog dal vse moči zato. — Poslednjič izrecimo svojo zahvalo c. k. kmetijski družbi v Ljubljani, preskrbnemu ministru poljedelstva gosp. grofu Potockemu, posebno pa svojo udanost in zahvalo izrecimo presvitlemu cesarju Francu Jožefu, ter hvaležnega srca zakličimo: Živio Franc Jožef! Slava!“ — Potem stopi pred Dešmana še mlad učenec, in podavši mu šopek krasnih cvetlic, govori mu tako-le:

Cvetlic scer niste tolk' sadili,
Je Vaša skrb le bolj drevó;
Od tega bomo sad dobili
Otroci mi, ko odrasemo.
Ker sadja ni, pa šopek dam
Ta častni dan v zahvalo Vam!

Videlo se je očitno, kako velik vtisek na vse pričujoče je naredilo slovesno to izročilo svetinje in diplome. Povikšati to svečanost je bil opoldne skupni obed, med katerim so možnarji pokali in navdušene zdravice se napijale presvitlemu cesarju, ministru kmetijstva grofu Potockemu, družbi kmetijski in več družim. Po obedu je več udov kmetijske družbe počastenega Dešmana na svoj dom spremlilo in njegov vrt ogledalo. To vemo, da v blagem spominu nam ostane lepa ta slovesnost, za katero gré srčna zahvala gosp. Homanu.

Šenčur 9. julija. R. — V silno soparnem vremenu je včeraj popoldne ob 1 $\frac{1}{4}$ po naši uri v brezoblačnem toda z nekim neprijetnim duhamorivnim dimom napolnjenem podnebju naenkrat zagromelo, ko da bi bil kdo vstrelil, in na to se je slišalo nekoliko časa proti jugozapadu votlo bobnenje. Urne ženjice na polji so vse preplašene povzdigovale glave popraševaje se med seboj, kaj da je to bilo. Brez dvoma je letel kak meteor v zračnih višinah; le škoda, da se čisto nič ni videl. Ko je sinoči in davi solnce o zahodu in izhodu krvavordeče svetilo skozi gosti dim, jeli so ljudje to in uno ugibati; nekteri so tako preplašeni, da jim hoče srce v hlače zlesti.

Iz Ljubljane. (Volitev deželnega poslanca) za okraj ljubljanski in vrhniški namesti gosp. Trpinca je razpisana na 31. dan tega meseca. Po svojem navadnem vodilu, da se pogovori poprej z volilci teh dveh okrajev, bode društvo „Slovenija“ v prihodnjih „Novicah“ po tem dogovoru priporočala možá, ki naj se voli, da bode volitev saj blizo enoglasna, kakor je dozdej vselej bila. Vse tedaj, kar se je dozdej bralo v časnikih, je prazna govorica.

— Volitev odbornikov za kupčijsko in obrtnijsko zbornico kranjsko je 29. in 30. dne tega meseca. Odbor društva „Slovenije“ nasvetuje na zadnji strani današnjega lista možé, ki naj jih volilci volijo. Po novi zelo razširjeni volilni pravici je zdaj 12.000 volilcev v vsej deželi; ker tudi taki kramarji in rokodelci, ki majhen davek plačujejo, imajo volilno pravico, pa morebiti nimajo dovolj vednosti v tej zadevi, jim je od strani domoljubov treba poduka, da se vsi udeležijo volitve in svoje glasovnice tako napravijo, kakor ukažejo predpisi.

— (Prošnja do gospodov svilorejcev na Kranjskem.) S pismom pod št. 292. je podpisani odbor prosil mnogo

svilorejcev, naj blagovolijo odgovoriti na vprašanja, ktera je stavilo c. kr. ministerstvo kmetijstva. Ker je prav zadnji čas, da odbor prejme odgovore in jih pošlje sl. ministerstvu, prosi odbor, naj se gospodje, katerim so došla pisma, podvzajo z odgovorom.

Glavni odbor c. k. družbe kmetijske
v Ljubljani 11. julija 1869.

— Gospod minister kmetijstva grof Potocki je družbi kmetijski, da kupi dobrih plugov in drugzega orodja in ga razdeli med kmetovalce, blagovolil poslati 300 gold., — da si kupi mikroskop pa 100 gold.

— (*Zdravi kokoni.*) Predsednik podružnice kmetijske v Radolici je v mikroskopično preiskavo poslal v Ljubljano nekoliko kokonov, ki jih je okoli 22 funtov pridelal Janez Repè, po domače Hotinar v Hrašah poleg Radolice, in po 2 gold. 50 kr. želi funt prodati. Preiskava je razodela, da so zdravi in se morejo za seme priporočati. — Kdor jih želi, naj se tedaj obrne do njega.

— (*Dramatično društvo*) je imelo v nedeljo svoj drugi občni zbor. Pridržaje si v prihodnjem listu kaj več povedati o razpravah tega zbora, kterege se je udeležilo tudi nekoliko gospodičin družbenic, omenimo danes le to, da iz zanimive „Priročne knjige za glediške diletante“, ki jo je spisal Josip Noll in izdalo dramatično društvo, radosti razvidimo, da imamo ali že v slovenskem jeziku natisnjenih ali za natis pripravljenih šalo- in žaloiger, operët in družih, izvornih ali iz tujih jezikov prestavljenih — 152. Gledé tedaj na to, da so slovenskim igrokazom bila dosihmal vrata javnih gledišč skoro da zaprta, mora vsak poštenjak, ki ni enostranec, lahko pripoznavati, da tudi na tem slovstvenem polji nismo križema držali rók. Kar je naravno, premaga sčasoma vse ovire. Igre v čitalnicah pa so se večidel tudi tako lepo, in nektere prav izvrstno vršile, in to nam je dokaz, da tudi moči imamo in jih bomo še več dobili za dostojno izpeljavo igrokazov. Le tedaj še materijalne podpore, kolikor treba, in slovensko gledišče ne bode več le „pium desiderium“.

— (*Spročilo o bolnišnici za otroke*), ktero je ravnokar izdalo vodstvo bolnišnično, kaže, da se je lansko leto oskrbovalo 66 otrók, za ktere se je potrebovalo 2029 gold. Ker se je le 1664 gold. dohodkov po milodarih nabralo, primanjvalo je konec leta 365 gold., ki čakajo dobrotnikov. Vodstvo se nadja, da saj letos do jeseni se bode dozidalo, kar se zida že več let — res prav po polževo.

— (*Občni zbor konstitucijskega društva in pa „Laibacherica“*.) Nikar se ne vstrašite, dragi bralci, da bi Vas mučil z razpravami tega društva, za ktero Vam je, kakor vem, tako malo mar kot za lanski sneg; ne bom Vam razkladal, kakor „Laibacherica“ pravi, „interesantnega“ govora prvomestnika Dežmana ali pa čenčarij dr. Schreyovih in dr. Käsbacherjevih, ktera namesti da se sprehajata v „Sprachenfrage“, „Volksrechte“ itd., naj bi šla brž se slovenskega jezika učiti in študije delati, koliko narodnih pravic uživajo nenemški narodi avstrijski vskljub §. 19. Kdor od vsega tega nič ne vé, nima pri nas nobene besede. Zato nas tudi ne brigajo vse te čenčarije. Al ker „Laibacherica“ kleči pred „modrostjo“ nemških konstitucionalcev, ki povzdigujejo sedanjo ustavo ravno tako kakor svobodo stavijo na oltar, da bi pod senco njeno gazili narodnost slovansko, zdí se mi mikavno, da Vam povem, kar sem unidan, ko sem o deževnem vremenu brez posla domá tičal, prebiraje „Laibacheričine“ tečaje od prejšnjih let, iz nje izvedel, da tako veste ceniti

vrednost tega, kar ona pod svoje krilo jemlje. Leta 1848. in 1849. „Laibacherica“ večidel ni bila enostranska; v onem času nahajamo v njej in njenih dokladah nektere tudi Slovanom prav pravične članke, — al potem se je sukala vsak hip drugače. Bachovemu absolutizmu je péla glorijsko in ga za „rešitelja Avstrije“ proklamovala. Ko je Schmerlingova ustava — ustava na videz — pognala prejšnji absolutizem, dajala je „Laibach.“ Bachu brco za brco. Ko je Schmerlingova zvezda začela že medleti, žugala je „Laib.“ svetu, da bode konec svobodi, ako Schmerlinga več ne bo! Pod Belkredijevim interregnum-om trobila je v njegov rog. In zdaj jej je decemberska ustava z dvalizmom non plus ultra; zdaj — se vé, da vse je prav in izvrstno, kar se pod to sistemo godí „ad majorem gloriam Germaniae“, — zdaj z Dežmanom, Schreyem in Käsbacherjem veselja poskakuje, ako se ne potrdijo sklepi deželnega zbora, — zdaj brez pomislika zapiše tudi v svoj list, kar dr. Käsbacher nesramno blodi o opoziciji Čehov, češ, da niso le nasprotniki ustavi, temuč tudi Avstriji!! Bi li Käsbacher Čehi tudi tako denunciral, ako bi mu oni, ko je po svetu potoval kruha iskat, bili dali kos kruha? — Ako se tedaj nepristranski človek ozrè v pretekla časa nazaj in bere, kar je zapisano v „Laib.“, pa vidi, kakošnim glasovom se dandanes odpirajo njeni listi, in kaj po teh premisah se utegne brati v njej vprihodnje, mora se mu gnjusiti petelinstvo, ki se po strehi suče, kakor ravno veter piše, in klicati mora s Preširnom: „pojte rakom žvižgat lažnjivi vi preroki!“

— „Tagblatt“, ki si je od samega vohanja že ves nos pokvaril tako, da svojih duhov ne razloči več od drugih, je unidan neki „pereat“ na škofovi hiši proklamiral za napis jezne „narodne“ ali „klerikalne“ roke zato, ker knezoškof ni podpisal adrese, ki jo je kranjska duhovščina poslala na Dunaj! Al ravno narobe je pravo. Tisti „pereat“ ne more družega biti kakor maslo tvojih ocvirkov, „Tagblatt“! Vsi duhovni in vsi narodnjaki prav dobro vejo, da gospod knezoškof so popolnoma odobrili omenjeno addresso in da so popolnoma pritrdili temu, da se pošlje ministru. Nihče pa ni zahteval in zahtevati ni mogel, da bi se bili visoki gospod podpisali na pismo, v katerem le duhovščina svoje poštenje brani. „Pressovci“ in „Tagblattovci“ pa — to smo brali — so sukali tedaj tudi to stvar, kakor vsako, narobe, in ker so se spet blamirali, izlegli so „pereat“. „Slov. Nar.“ jim kratko pa dobro brco daje z znanim pregovorom, da — „v sili hudič tudi muhe zoblje.“

— (*Nasledki umora Rodetovega v Vevčah.*) Unidan je prišla uboga kmetica s fantičem, kakih 6 let starim, v Ljubljano po „arcenije“, ker revčeka od straha božjast lomi od onega časa, ko so pred hišo, kjer stariši njegovi gostujejo, vojaki in žandarji vsmrtili Rode-ta v Vevčah. Božjastni otrok je še zdaj tako poln straha, da, ko je v Ljubljani v veži videl vojake mimo iti, se je ves zganil in trepetaje kričal: „me bojo!“ — Ako vidimo take grozne nasledke in beremo v „Slov. Nar.“, da eden izmed kmetov, ki je prišel mrtvega Rode-ta gledat, je v mrtvašnici pokazal na križanega Kristusa in v pričo velike množice rekel: „kakor je Kristus nedolžno umrl, tako tudi Rode, oba v sovražnikovih rokah“, je pač ves nepristransk svet radoveden, kako se bode pravica izvršila o prežalostnej tej dogodbi.

— Tata B., o katerem „Tagblatt“ in „Laib.“ še zmiraj molčita in o katerem je „Triglav“ dobro rekel, da človek iz vrste tako imenovane „inteligencije“ je hotel sedaj tudi „kapitalist“ biti, so v terek s fiakarjem na Žabjek peljali. Ko bi tisti nemški „liberalec“, ki je na taboru v Lincu se pritožil, „da po-nj ne bi poslali

fiakarja, ko bi ga zaprli, kakor so ga poslali škofu linškemu“, bil v Ljubljani zdaj, gotovo bi bil zadovoljen s tem, da tudi neškofe peljejo v kočiji v sodnico.

Odgovor na vprašanje. Vašo željo brž smo spornili; več pismeno in pa v prihodnjem listu. Na druga vprašanja to-le: 1) Nam ni nobena postava znana, da bi komu bila domača zastava prepovedana. 2) Al po §. 3. postave od 15. novembra 1867., ki določuje pravice shajati se, se mora vselej od gosposke za očitne obhode izprositi dovoljenje; to isto velja tedaj tudi za očitni obhod s zastavo. Vso postavo najdete v letošnjem Matičnem „koledarji“. Mirnim ljudem je le dobrovoljnega poduka treba, in gotovo ubogajo in se radi držijo postavne poti, ki je vselej najbolja pot. Postava pa velja za ljudstvo ravno tako kakor za gosposko. B.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Delegaciji ste svoje delovanje začeli v nedeljo popoldne; Poljakov je bilo le 5 pričujočih. Predložil se jima je sledeči stroškovnik, po katerem za skupne stroške vlada zahteva 4 milijone in 100.000 gold. za potrebščine ministerstva vnanjih zadev, 78 milijonov in 100.000 gold. za vojaščino, 7 milijonov in 600.000 gold. za pomorsko vojaštvo, 1 milijon in 600.000 gold. za denarstveno ministerstvo in 100.000 gold. za najvišjo računsko uradnijo — skupaj tedaj 91 milijonov in 500.000 gold. Vrh tega pa ministerstvo zahteva še za nenavadne potrebščine armadine 7 milijonov in 500.000 gold. Delegaciji bote ta stroškovnik pretresale; ali ga bote potrdile ali kaj zbrisale, se bo kmalu izvedelo. Ministerstvo potrebščine za vojaštvo podpira s tem, da v svojih predlogih pravi, da število oficirjev znaša 10675, vojaških duhovnov, auditorjev, zdravnikov in računarjev 1004, 81 vojaških uradnikov in učencov, 2 delovodje, 27.251 podoficirjev za vojsko, 5746 podoficirjev ne za vojsko, 152.043 vojakov za vojsko, 10074 ne za vojsko, skupaj 211.896 vojakov. Celotno število vojakov, za katero je skrbeti, znaša 273.985 mož, 2502 učencev, 38.159 kónj. Iz tega se vidi, da bode spet armada največ stroškov prizadajala, kajti 14.003 glav štejejo le penzionisti. — Vseh skupnih stroškov bo za leto 1870. morala Avstrija plačati 60 milijonov in 167.662 gold., Ogerska pa le 25 milijonov in 786.141 gold., tedaj v primeri z letošnjim letom Avstrija 3 milijone in 239.449 gold., Ogerska pa 1 milijon in 388.336 gold. več v prihodnjem letu.

— Avstrijski oficirji onih regimentov, kar jih stoji na ruski meji v Galiciji, so baje povelje dobili, naj se pridno in hitro učé — ruskega jezika. To bi znamenje bilo, da avstrijski vladi vendar-le boj z Rusijo na misel hodi.

— Velik hrup je naredil te dni neki sestavek v peštanskem časniku „Pester Lloyd“, kateri naše politične zadeve prav ostro presoja. V Avstriji je še vse razrušeno — pravi; — sprave s Slovani je nujno treba, da se Avstrija ukrepi; če ne, da ni vredno, da bi Ogersko ž njo zvezano ostalo. Ako dunajsko ministerstvo porazumka s Poljaki, Čehi itd. dognati noče ali ne zna, ne bo drugače, ko da vzame to reč v roke ogerskega ministerstva predsednik grof Andrassy. Osupnil pa je ta članek občinstvo tem bolj, ker misli, da ga je Andrassy navdihnil. Rekli so sicer pozneje nekateri časniki, da to ni res; al — drugi jim ne verjamejo tega. Magjari imajo sicer tudi v svoji lastni deželi nezadovoljnih narodov, in čudno je tedaj, da pometajo pred drugim pragom; al če je res, da prvi ogerski minister daje av-

strijskemu ministerstvu take nauke, vidi se iz tega, na kako šibkih nogah stoji dvalizem.

— Najnovejši časniki so prinesli novico, da državni kancelár Beust sklicuje vse avstrijske poročnike na Dunaj v posvèt, ker se iznova kažejo homatije zarad Turčije. Kakor je ves svet zdaj zasukan, bi trebalo, da bi Beust imel svetnike zmiraj na Dunaji.

Iz Linca. — Svetli škof Rudigier je obsojen na 14 dni v ječo zavoljo pastirskega lista, ki je bil po policiji že odzvet, predno je še na svitlo prišel. Porotniki so našli v tem listu poskusbo hudodelstva kalenja javnega mirú, in sodniki so ga obsodili na 14 dni v ječo. Državni pravdnik je predlagal celó kaznen na 6 mesecev. Škof pri sodbi ni bil pričujoč.

Štajarsko. Iz Gradca. — Mladi grof Ignaci Attems, ki tukaj nosi veliki zvonec „edine Nemčije“, je 14. junija tako navdušeno govoril za „veliko Nemčijo“, da ga „Sächs. Zeitg.“ posmehljivo šteje med „brave österreichische Patrioten“.

— Gospod pl. Jožef Scheuchenstuel, svetovalec tukajšnje c. kr. više deželne sodnije, popred predsednik c. k. okrožne sodnije novomeške, je prejel naslov c. kr. dvornega svetovalca. On je zdaj v kratkem času že drugi Kranjac, ki kot hofrath podaja roko hofrathu dr. Klunu.

Iz Trsta. Pritožba tržaške okolice zastopnikov, ktera je bila lansko leto podana ministerstvu, rešila se je te dni tako, da je gospod minister notranjih opravil z odlokom od 6. aprila t. l. štev. 1172 izrekel, da se prošnja, ktera namerjava ločitev okolice iz občinske zveze s tržaškim mestom, more le po postavodajni poti rešiti, in da so pritožbe, na ktere se opira prošnja, po večem neopravičene ali vsaj pretirane. Kar se pa tiče s polno pravico izrečene pritožbe z strani zanemarjanja slovenskega jezika v upravi, zaslučuje ona po izreku ministrovem že zdaj, da se na-njo ozir jemlje, zato se tudi ob enem po dotičnem ukazu ministrovem pri občinskem upravnistvu tržaškem na primeren način zahteva, naj se na tanko izpolnuje načelo enakopravnosti vseh deželnih jezikov, ki je izrečeno v §. 19. državne osnovne postave o občnih pravicah državljanov. — „To je tedaj odgovor na omenjeno pritožbo okolice, pravi „Primorec“, in odgovor je tak, kakoršnega smo pričakovali. Časi Slovencem niso ugodni, zato se tudi na njihove tožbe in prošnje le malo gleda. Pri vsem tem je vendar ministerstvo dalo okoličanom v roke oster meč, ker ministerstvo samo vsaj nekoliko priznava naše pravice, vzlasti našo narodnost, ktere se mestno svetovalstvo bolj boji, nego šepastega — peklenščeka“.

Ogersko. — Deželni zbor utegne danes odložiti svoje zborovanje; predlog, da sodnikov na Ogerskem ne voli več ljudstvo, ampak da jih imenuje minister pravosodja, je bil po viharjih sejah sprejet le z majhno večino, to je, s 64 glasovi.

— Časnik „Bethlenov diplomatični tedenik“ piše 7. dne t. m. to-le: „Grof Beust je prejel od cesarja lastnoročno pismo, v katerem Njegovo Veličanstvo zahteva, da se izvrši sprava s Čehi. Mi sicer ne maramo za novice, ki delajo hrup po svetu; al ta novica nam je došla iz najboljšega vira“. — Je li to resnica ali ne, pri vsem tem ni še gotovo; al da v viših krogih resno mislijo na spravo s Čehi, to ni dvombe več, in „Laibacherčín“ diplomat, ki Čehom žuga s prijazno „auf einen groben Klotz“ gehört ein grober Keil“, naj bi raje šel na cesto kamenje tleči kakor da politikuje. Narod česki — ni „konstitucijska“ klika ljubljanska!

— V županiji Szaboleski se je v nekterih krajih prikazalo toliko kobilic, da v eni sami uri do golega požró 10 do 12 oralov poljá.